

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

266. Quare, quando, ubi à quo, & in quorum beneficiorum resignatione, & qualiter consensu præstandus, & extendendus in Camera vel Cancellaria Apostolica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

fad. & Mohed.) hinc hic consensus sic externus (non ex eo, quod quasi prius minus perfectè praestitus extendatur deim simpliciter in Cancellaria, sed quod extendatur cum dicto juramento. Lott. n. 9.) pro forma hujus renunciationis investus est. Lott. n. 8. citans Felin. in c. cum dilecta. n. 34. de rescrip. Anchar. conf. 36. n. 2. &c. Multumque differt hic consensus formalis ab illo priori praestito resignationi dicto causali, de quo vide Lott. l. i. q. 25. n. 70. Differt quoque hic consensus formalis praestitus, nimirum in Cancellaria vi dictae regulae pro expeditione literarum ab illo consensu praestito supplicationi seu parva data, quod hic causalis consensus perpetuo ponatur sub data signatae supplicae; ille vero formalis, etsi recipiat datam diversam à supplicatione, retrahatur tamen semper ad datam supplicae seu diem datae supplicae. Lott. n. 31. & 32. Paris. n. 30. qualiter retrahatur non potest, si ante illum intervenerit poenitentia; quia jam est de subiecto non supponente, seu extrema non sunt habilia. Paris. cit. n. 30.

9. Notandum tamen, quae circa hanc habet Lott. n. 59. ubi: quod hanc quidem processerint secundum usum ad sua usque tempora; ceterum hodieum (intellige tempore Lotterii) inventus sit stylus, quo distinctio illa inter consensum illum parvum & extensum prorsus sit sublata, indeque melius fraudibus occursum, quam per dictam regulam; dum prius non adjectur consensus à tergo supplicationis signatae, quam ille sit in libris Camerae extensus: adeoque in Cancellaria praestitus sub ea verborum formalitate, quae respiciat tam signaturam supplicationis, quam expeditionem literarum; indeque frustratoria est indagatio temporis, an sit praestitus ante, vel post datam extensam, quod vix olim etiam erat practicabile; cum inter datam parvam & extensam respectu temporis nulla sit differentia; dum nihil est, quin eodem die, quo supplicae fuit signata, parva data, Datarium valeat eandem datam extendere. Vide eundem de his pluribus, & de hoc consensu extendendo plura *quasi. seq.*

Quaestio 266. Quare, quando, ubi, à quo, & in quorum beneficiorum resignatione, & qualiter hic consensus praestandus & extendendus in Camera vel Cancellaria Apostolica?

Respondeo ad primum: Consensum hunc ideo per ipsum resignantem, vel ejus Procuratorem ad hoc specialiter constitutum praestandum seu extendendum, & quidem cum juramento, ut dictum; seu ideo investam hanc regulam Cancellariae quadragesimam quintam, ut praevaleant & tollantur fraudes & doli, qui alias oriri possent, dum alius posset nomine alterius porrecta supplicatione resignationis cum privare beneficiis. Chok. ad illam reg. n. 8. citans Sarnens. ad reg. de public. resign. n. 3. & 4.

2. Respondeo ad secundum: Consensus hic sub pena nullitatis resignationis vi constituitur. Clem. VII. 19. incipientis: *Sanctissimus in Christo Pater &c.* praestandus seu extendendus in Camera erat intra dies 15. (in resignationibus tamen venientibus ex Francia intra tres menses. Chok. loc. cit. n. 10. Paris. n. 137.) numerandos à die praestigationis consensus supplicae, sive à die missae suppli-

cationis per Datarium ad registrum, seu summistam. Paris. l. 8. q. 8. n. 126. Chok. loc. cit. n. 11. Lott. cit. q. 16. n. 25. Idque (quae fuit intentio illius Pontificis in edenda dicta constitutione) ad obviandum fraudibus & machinationibus per resignantes excogitatis, & ne beneficiorum status haberet in incerto positus; dum interea differendo illum consensum in arbitrio resignantis erat, velle cessionem à se factam cum parvo consensu probare, & ad perfectionem deducere, aut potius improbare & poenitere. Paris. loc. cit. n. 128. & 129. Lott. cit. n. 25. Porro hanc constitutionem non exspirabile morte Clementis conditoris, sed esse perpetuam, non secus ac alias Extrav. eò quod, licet hanc constitutio allegetur pro regula Cancell. (quae morte Papae earum conditoris exspirant) habeat tamen essentiam constitutionis; constitutio autem sit perpetua; quia habet vim legis, tradit Paris. loc. cit. n. 132. subjungens n. 135. obligare etiam ignorantes, cum habeat decretum irritans, nimirum resignationem. Verum tamen dictam constitutionem Clem. ceteraque ejus praedecessorum per non observantiam ad dictum tempus exolevisse (etsi dicta constitutio & aliae observentur quoad multa alia in iis contenta, v. g. quoad descriptionem consensuum in libris Camerae, &c. cum novum non sit constitutionem servari quoad aliqua, & quoad alia abiisse in desuetudinem, ut dicitur in decis. Rotae mox citandae) ait Lott. loc. cit. n. 26. & Chok. l. c. à n. 42. dicens proinde inanes esse constitutiones; quas Parisius multis verbis discutit, juxta decis. Rotae in Conchen. beneficiis. 14. Novemb. 1611. quae est 356. p. 1. recent. quam fuisse recitatam ab eodem Chok. utiliter leges. Atque ita, licet alias Cancellaria non solebat admittere Procuratorem ad renunciandum post annum, ut Glossator antiq. Chok. l. c. n. 97. valet tamen hodieum consensus ille in Camera praestandus praestitus per Procuratorem etiam post quatuor annos à morte resignantis. Chok. n. 44. nisi forte appareat mutata ante mortem voluntas principalis. sitque revocatio intimata Procuratori vel resignatario. Chok. *ibid.* vel si procurator vivo resignante supplicationem non porrexisset; quia cum per mortem mandantis exspiraret mandatum, talis procurator re adhuc integrè nihil facere potest, seu non potest porrigere supplicationem, & postea praestare consensum in favorem resignatarii Chok. cit. n. 44. Paris. l. 9. q. 24. n. 9. & 10. dicens communem & in praxi receptam. De cetero consensus hic perficiens resignationem non solum vivo resignante praestari potest, sed etiam post mortem illius per procuratorem illius, modò per hunc procuratorem fuerit porrecta supplicae signata, & data resignante vivo. Chok. n. 12. Paris. cit. q. 24. n. 14. & 15. juxta Extrav. Leonis X. & Alex. VI. apud eundem, & plurimos ab eo citatos Auctores. Proceditque id ipsum, etiam si probaretur, constituentem ante mortem mutasse voluntatem suam, modò illa voluntas revocata non fuerit intimata. Chok. cit. n. 12. Paris. cit. q. 24. n. 26. & q. 25. n. 12. juxta Clem. 1. de renunc. intellige, vel resignatario, vel procuratori, vel notariis Camerae. Paris. cit. q. 24. n. 26. & 27. Econtra non procedit, si principalis ipse porrexit supplicationem, & postea constituit procuratorem ad consentiendum resignationi; in hoc enim casu procurator ille praestare non poterit consensum post mortem principalis; quia respectu ipsius procuratoris res

est integra, cum nihil egerit & consequenter exspirat mandatum. Chok. n. 15.

3. Illud quoque spectat ad hanc circumstantiam temporis, quo hic consensus praestandus, an dum necessarius est quoque consensus resignatarii, ut dum resignatio est cum reservatione fructuum aut pensionis, consensus resignatarii praestari debeat uno eodemque tempore; ad quod quidem responderi Paris. cit. q. 8. n. 28. negativam esse veram, eo quod nullibi reperitur, hos duos consensus uno eodemque tempore praestandos. Idem tradit Chok. loc. cit. n. 45. num. tamen 94. ait Paris. secundum plures & peritos practicos, unum ex hisce consensus non posse, nec solere extendi absque alio, eo quod uterque sit formalis, & cum unus sit pars alterius, formam esse individuum, juxta quod tradit Rota in Acherontina fructuum. 16. Jun. 1579. Illud certum juxta eandem decis. esse locum poenitentiae, donec uterque consensus sit extensus; quia tamdiu res est integra, Paris. n. 95. & in tantum consensus ille resignatarii (intellige etiam extensus) est necessarius in tali resignatione conditionali reservativa fructuum, vel regressus, ut si ante illum postum resignans moriatur, beneficium vacet per obitum illius. Paris. n. 96. eo quod, cum resignatio sit conditionalis, requirebatur adimplementum illius conditionis ante mortem resignantis, & regula sit: Ubi aliquid agendum superest, nihil actum est: & ideo post mortem resignantis non potest consentire resignatarius; quia res non est integra; cum resignanti neque regressus, neque reservatio fructuum acquiri possit. Paris. n. 97.

4. Respondeo ad tertium primo: Recepta praxis & stylus Curiae jam est, quod solet consensus hic praestari vel in Camera, vel in Cancellaria. Chok. loc. cit. n. 41. Paris. l. 8. q. 8. n. 12. citans quamplurimos. & n. 33. juxta Rotam in Astoricensi. 5. Martii 1548. ita ut, si praestetur consensus hic alibi, consensus sit nullus; cum paria sint, non praestare consensus, & praestare illum absque solemnitate requisita (intellige pro forma) adeoque in tali casu opus sit novo consensu. Paris. cit. q. 8. n. 14. Chok. loc. cit. Idque etiam independenter ab eo, quod praestetur consensus intra tempus definitum in Constitut. Clem. VII. utpote quae, ut dictum, exolevit. Chok. n. 42. proceditque responsio in omnibus & quibuscunque personis, resignantibus in manus Papae, exceptis Cardinalibus, qui ob eorum maximam dignitatem, & infinita, ut ait Paris. privilegia praestant consensus per schedulam propria manu subscriptam, proprioque sigillo signatam. Paris. loc. cit. n. 15. & 16. Secundo: Extendendus est hic consensus per Notarios Camerae vel Cancellariae in eorum libris juxta constitutum. Clem. VII. Paris. n. 69. non sufficit autem, hunc consensus in Broliardo extendi, sed dicta constitutio Clem. VII. requirit, ut extendatur in libris authenticis Camerae. Paris. cit. q. 8. n. 140. Et donec hic consensus extensus est in hisce libris, potest resignans, ut dictum, poenitere, Paris. n. 70. Scribi quoque hunc consensus formalem a tergo in supplicatione originali & literis, ut fieri videmus, ait idem Paris. n. 73. & hunc consensus solere apponi a tergo Bullarum in literis provisionis, & nisi apponatur, literae sint nullae, & non solere has literas expediri, nisi contento consensu a tergo illarum, ex Put. & Mohed. tradit idem Paris. n. 73.

5. Respondeo ad quartum: Potest hic consensus praestari per ipsum principalem, vel ejus procuratorem, requiritur tamen, ut, si ipse principalis sit praesens in Curia (quae ut glossator antiquus apud Chok. loc. cit. n. 4. debet hic accipi pro muris tantum civitatis, vel ad summum pro suburbii quoque, & non pro spatio duarum diatarum ab urbe) personaliter praestet hunc consensus, ita ut tunc ad hoc procuratorem constituere nequeat. Chok. l. c. n. 39. Paris. cit. q. 8. n. 22. & 23. & fuffius l. 9. q. 12. à n. 1. citans Gig. de pens. q. 11. & c. Idque, etiam si sit in magna dignitate etiam Cardinalia. Hinc, ut dictum, Cardinales, dum constituunt sedem, in qua eorum conscriptus consensus, mittunt Notariis, vel ipsi Notarii accedunt ad eorum palatia ad recipiendum consensus; Chok. cit. n. 39. Paris. cit. q. 12. n. 6. citans Navar. ad c. accepta. opposit. 7. n. 27. de restit. spol. Non tamen procedit responsio, dum praestatur consensus in Camera; tum enim Notarii Camerae etiam Procuratores praesentium admittunt. Paris. l. 9. q. 12. n. 8. & ex eo Chok. l. c.

6. Respondeo ad quintum: Locum habet haec regula de praestando seu extendendo consensu in Camera vel Cancellaria in beneficiis omnibus, etiam dignitatibus & personatibus, non tamen in beneficiis consistorialibus. Chok. loc. cit. n. 32. citans Tusch. pract. conclus. 10. 6. conclus. 99. in fine. Paris. cit. q. 8. n. 6. & 1. Sic renunciaciones Episcopatum sunt in Consistorio praesentibus Cardinalibus. Chok. n. 32. & in his cessionibus Episcopatum praestatur consensus Cardinali, qui constituit processum, & est relationem facturus in Consistorio. Paris. cit. q. 8. n. 10.

7. Respondeo ad sextum primo: Hic consensus praestandus est de necessitate, ita ut alias ipso jure annulletur ipse actus, nempe resignationis; non praestito enim hoc consensu, non expediuntur literae in Cancellaria vel Camera; his literis autem non expeditis non prodest resignatio, cum non possit capi possessio, multoque minus percipi fructus. Paris. cit. q. 8. n. 2. Item literae ipsae, si seorsum absque tali consensu fuerint expeditae, sunt nullae & invalidae; dum enim dicitur in regula: Literae nullatenus expendantur, nisi cedens. & c. utique verbum illud nullatenus absque dubio literas ipso jure annullat; cum à forma expressè praescripta recedatur. Paris. cit. q. 8. n. 51. & 52. Glossator antiquus ad Chok. ad dictam reg. 45. nu. 2. Secundo: Consensus hic debet esse expressus; ut colligitur ex regula. Paris. cit. q. 8. n. 25. citans Put. decis. 10. n. 3. l. 2. ac dicens esse receptam communiter ab omnibus in praxi; ubi enim in aliquo actu requiritur consensus, intelligitur de expresso. Paris. ibid. n. 26. citans Sarn. de impetrat. benefic. per obitum famul. Cardinali. q. 11. n. 2. & c. & quoties agitur de prejudicio alicujus, requiritur consensus formalis; in resignationibus autem vel maxime agitur de prejudicio resignantis; cum resignare sit donare, adeoque non praesumitur quis renunciare beneficio, nisi de eo constet expressè; Paris. l. c. n. 37. & 38. dicens esse communem DD. Proinde consensus hic aliter, quam expressè praestitus est invalidus; quia paria sunt non praestare consensus, & praestare illum absque solemnitate requisita; seu paria sunt, non consentire, & consentire nulliter, ut Put. decis. 360. n. 6. l. 2. Paris. n. 45. & 46. & sicut actus contra legem gestus nullus est, l. non dubium. c. de l. a. sic

licetiam gestus contra stylum, ut Cravett. *conf.* 201. n. 19. & 20. Gig. *respons.* 22. n. 8. Alciat. *conf.* 220. in *fine*. apud Paris. n. 49. Regula autem requirit consensum præsenti expresse, & sic præstandum esse, est de stylo receptum, & sequitur, hunc stylum servandum esse tanquam legem. Paris. n. 47. Hinc jam quoad expeditionem literarum & abdicationem juris à resignante, non esse validum consensum, qui colligitur ex porrectione supplicationis, ait Paris. *cit.* q. 8. n. 28. Neque sufficiens est consensus, qui appellatur parvus, seu præstitus parvæ datæ; cum hic remaneat penes partes. Paris. n. 29. Porro licet, dum constaret, consensum illum sic nulliter fuisse præstitum, in revalidatione requiritur novus consensus. Paris. *num.* 54. de quo plura q. seq. dum tamen aliud non constat, præsumitur in expeditione literarum intervenisse consensus bonus. Paris. n. 55. citans Caputaq. *decis.* 313. p. 1. in principio. semper enim capitur præsumptio pro validitate actus, juxta notat. in l. quoties. ff. de verb. signif. & l. quoties. ff. de reg. juris, ita ut hæc præsumptio, quod actus valeat, præferatur aliis præsumptionibus, ut Decius in l. postquam liti. n. 23. c. de pactis. Paris. n. 56. & 57. Et certe præsumitur pro Notariis Camerae & aliis Officialibus, dum hi non receperunt consensum nisi bonum, & non permisissent fieri expeditionem literarum. Paris. *num.* 59. Idque multo magis, si literæ jam à multo tempore erant expeditæ: consensus siquidem requisitus ad validitatem actus ex spatio longi temporis præsumitur intervenisse. Paris. n. 60. citans Mascard. de prob. *conclus.* 417. & plurimos alios; tempus autem longum, ut præsumatur consensus, est 10. annorum. Paris. *num.* 62. citans Mascard. ubi antea. Lamb. de jurep. l. 1. q. 9. p. 1. *num.* 107. & c.

Questio 267. An, dum litera provisionis sunt reformanda, sufficiat consensus formalis legitimus jam præstitus, an requiratur novus, & contra dum consensus hic præstitus fuit nullus, post expeditionem revalidari queat?

Respondeo ad primum: Si de consensu (intelligit legitime semel præstito) facta fuit expeditio literarum, opus non est novo consensu; sed potest rursus sub eodem consensu fieri nova expeditio super nova gratia. Lott. l. 3. q. 16. n. 57. ita ut, si propter defectum aliquem actus sit nullus, defectus tolli possit per reformationem prioris supplicæ, vel per novam provisionem in vim prioris consensu. Lott. *ibid.* n. 56. Paris. l. 8. q. 8. n. 63. citans Mohed. *decis.* 60. quæ incipit: si eadem parte. *cit.* de renunc. ubi is ait: quod practica est, ut signata supplicatione consensus præstetur in Camera vel Cancellaria; & postea expeditantur Bullæ, in quibus, si aliquis defectus est, tunc fit reformatio ad primam supplicationem, vel nova provisio tollens defectum, pro expeditione sufficit primus consensus & c. Loquitur autem Paris. de consensu simplici & puro (quem n. 66. ait dici illum, quoties fuit præstitus juxta formam supplicationis, & contenta in supplicatione concernunt validitatem resignationis, & tendunt ad corroborationem voluntatis renunciantis) ed quod consensus simplex & purus, sive si consensus est simpliciter præstitus, præsumitur durare juxta l. eum, qui voluntatem. ff. de prob. & c. majores, de beprism. & Put. *decis.* 252. n. 7.

P. Laurent, Fort. Benef. Tom. III.

l. 3. Paris. n. 64. & 65. secus verò esse, ait Paris. in *fine.* n. 65, si consensus non sit simplex, sed ad certum actum, v. g. si sit sub reservatione regressus. Unde subjungit *num.* 67. & 68. Si duæ supplicationes ejusdem datæ reperiantur, in quarum una reservatur resignanti regressus, in alia verò non; & postea verò resignatarius consensit juxta formam supplicationis sub tali data, referendum hunc consensum juxta *decis.* Rora in *Abulensi parochial.* ad supplicationem, in qua regressus non erat reservatus; quia is, qui habet regressum, debet probare consensum, quem quia non probat concludenter, cum is referri possit ad aliam supplicationem, illi supplicationi standum.

2. Respondeo ad secundum: Dum consensus præstitus in vim dictæ regulæ 45. *Cancell.* est nullus, quia v. g. præstitus per procuratorem non idoneum, potest revalidari post expeditionem literarum, v. g. quia procurator legitimus, vel ipse Dominus consentit legitime. Eo quod ubi consensus requiritur in aliquo actu, sufficit, quod quomodocumque præstetur; adeoque sive sequatur, sive præcedat, actus est validus, argumento c. una. & c. *suggestum.* de jurepatr. Paris. *cit.* q. 8. n. 104. & 105. citans pro hoc Sarn. ad reg. de infirmis, q. 26. *column.* 2. Put. *decis.* 268. n. 2. l. 3. Caputaq. *decis.* 205. l. 1. *Callad.* *decis.* 1. nu. 4. & *decis.* 3. de renunc. & Rot. in *Segobienf. de Villa castri.* 17. Octobris. 1552. teste Caputaq. *decis.* 175. p. 2. Neque his obstat primò c. auditis. de elect. ubi doctores omnes colligunt ex illo textu, consensum nihil operari, quando actus est nullus, maxime, quando hic consensus supervenit tempore non congruo; quia id speciale est in electione, ob rationem ibi tradi solitam à doctoribus. Paris. n. 101. *junctio* n. 105. in *fine.* Neque ob stare videtur, quod consensus de stylo requiratur ante expeditionem literarum; quoties autem requiritur aliquid per prius & posterius, videtur hoc ipsum datum pro forma, & formam non servatam actus corrumpit: nam respondet Paris. n. 108. formam illam, quod consensus debeat præcedere expeditionem literarum, respicere ipsos expeditores, non autem partes, quæ illas expediti volunt; unde & regula illa non fit de dandis. *cit.* pro hoc Caputaq. *decis.* 175. n. 4. & 5. Subdit tamen Paris. *cit.* n. 108. si consensus absolute non fuisset præstitus, se credere, consensum supervenientem expeditioni literarum non revalidaturum resignationem; ed quod hic consensus requiratur formalis, & per consequens à principio debet intervenire.

Questio 268. Sub qua die ponatur consensus hic formalis præstitus, & quomodo præstitus probetur?

Respondeo ad primum: Consensum hunc retrahitur ad tempus datæ supplicationis, etiam si sit præstitus longo tempore post. Paris. l. 8. q. 8. n. 111. citans Sarn. *decis.* 20. l. 1. Caputaq. *decis.* 206. l. 1. & c. Unde dicitur, quod data consensu præstiti non attendatur, licet necessarius sit pro expeditione literarum; cum ex tunc, scilicet ex tempore datæ supplicæ dicatur fieri resignatio. Unde dicitur in literis: *hodie in manibus nostris resignavit: & ponitur tempus datæ supplicæ.* Paris. n. 112. ex *Crescent.* *decis.* 210. in *fine.* l. 1. Quod si quis porrexit supplicam; quæ fuit signata, & dein fecit aliam resignationem, si dein consensit primæ supplicæ signatæ, consensus retrahitur ad diem da-

M 3